

790972 NOV. 6

Magyar Nemzet

## HETVENÖT ÉV

Van valami abban, hogy nem a sportok királyának, hanem királynőjének nevezik az atlétikát. Inkább női tulajdonságnak számít (talán még királynőinek is), ha valaki fiatalítja magát.

A mi atlétikánk hetvenöt éves jubileumot ünnepel, pedig hol van már ettől a délceg ifjú kortól? Lassan — 1975-ben — száz éves lesz a magyar atlétika. Ugyanazt teszi a mi atlétikánk, mint a fővárosunk, amely, csak száz évesnek vallja magát. A „város” szó persze a legtöbb nyelvben nőnemű: die Stadt, la ville, la città...

A Magyar Atlétikai Szövetség tényleg csak 75 éves, de amikor még nem létezett Budapest városa, az ősi Budavárában már futottak, ugrottak, dobtak — versenyszerűen is. 1875-ben pedig megalakult az első olyan magyar sportegyesület, amelynek tagjai egyetlen célt tűztek maguk elé: a mai modern atlétika üzését. Nyolcvan, kilencven esztendővel ezelőtt már működtek különbözőféle klubok, és vígan atletizáltak nemcsak Budapesten, hanem vidéken is. Sőt, mi több, 1896-ban, tehát 76 éve, az athéni olimpián Dani Nándor a 800 m-es síkfutásban ezüst, Szokolji Alajos a 100 m-es síkfutásban bronzérmet nyert.

Ha már ilyen nagyra nőtt a magyar atlétika, gondolták, itt az ideje egy koordináló, irányító szerv létrehozásának. De nem lennének magyarok, ha a Magyar Atlétikai Szövetség létrejöttét nem kísérték volna viharok. Összegyűltek az egyesületek képviselői és ahelyett, hogy az akkor már nélkülözhetetlenül központi szer-

vezet működéséről tárgyaltak volna, elkezdtek személyi kérdéseken veszekedni és végül a társaság fele sértődötten kivonult a teremből, de a maradék hét, szerencsére kimondta a MASZ megalakulását. Am azért köztük sem volt nagy az egyetértés: képtelenek voltak megállapodni abban, hogy ki legyen a szövetség elnöke.

Éveken át nem született meg az egység; elnök nélkül működött a MASZ. Még jó, hogy akadt egy ember, akit nem a címek érdekeltek, hanem a munka, és titkárként mindent elvégzett, ami az elnök, az adminisztrátor, a titkárnő, a szervező feladata lett volna. Ez a bizonyos Sztankovits Szilárd Európa egyik legnagyobb atlétikai tekintélyévé vált. A napokban a városligeti Gundel étteremben ugyanabban a zöld termében látták vendégül a kontinens atlétikai vezetőit, amelyben Sztankovits csaknem negyven esztendeje megalakította azt a nemzetközi szervezetet, amely aztán az Európai Atlétikai Szövetséggé fejlődött.

Sztankovits már nem él, de ma is van olyan szakembere a magyar atlétikának — dr. Sir József —, aki az európai szövetség vezetőségének tagjaként a legnagyobb világversenyeken — EB-n, olimpián — mindig felelős funkciót tölt be. Neki és jó néhány magyar szakembernek, így Németh Imrének, a magyar szövetség elnökének nagy a nemzetközi tekintélye.

Bár ilyen rangjuk lenne versenyzőinknek is!

Pedig volt tekintélyük. Hét olimpiai bajnoki, 11 Európa-bajnoki címet nyertek a múltban, sergenyi világrekordot ja-

vítottak meg. Most azonban nem megy a legjobban... Amikor tavaly Helsinkiben csalódás érte versenyzőinket, a felkészülésben, a pillanatnyi indiszpozícióban kerestük az okokat. Nagyon bajra alig-alig gyanakodtunk, hiszen előzőleg Mexikóban két aranyat nyertek atlétáink és úgy utaztak ki az EB-re, hogy ott „magyar versenyszámok” is lesznek. Diszkoszdobásban, gerelyhajításban, súlylökésben például úgy tűnt, három-három egyforma képességű klasszisversenyzője van a csapatnak s ha egyiknek nem sikerül, majd jön a másik, a harmadik. Hissen mindenki nem mondhat csodót.

Nem így lett... Győzelem nélkül térték haza atlétáink. Ezek után abban biztunk, hogy okulva a kudarcból, jobban sikerül majd az olimpiai versenyek. Talán jókor is jött az Európa-bajnoki lecke: útmutatás nyújt a müncheni felkészülésre.

Valóban más felkészülési módszereket alkalmazott München előtt a magyar atlétika. És mi lett az eredmény? Az eddigi legnagyobb létszámú válogatott egyetlen érmet sem szerzett.

— Kiderült — mondta Németh Imre, a Magyar Atlétikai Szövetség elnöke — hogy rosszul mértük föl erőinket. Most már látjuk, hogy szerencsével sikerült két aranyat nyernünk Mexikóban. Nem a valós helyzetet tükrözte ez a két győzelem és a sok értékes helyezés.

Igen, így van. A magyar atlétika lemarad a nemzetközi versengésben.

Könnyű persze a krónikásnak: a századmásodpercnyi és milliméternyi pontossággal mért eredmények alapján egy-

szerű megállapítani a diagnózist. De a gyógyításhoz ismerni kellene a kórokozót is.

Úgy tűnik, nem valamiféle vírusok támadták meg a magyar atlétikát, hanem inkább valami rosszul tápláltság, valamiféle fejlődési rendellenesség mutatkozik.

Kezdődik ott az egész, hogy hosszú éveken át a középiskolákban nagyon kevés gondot fordítottak erre a sportágra és sokáig alig-alig került tehetséges atléta az egyesületekbe. A középiskola körülményei pedig nem voltak alkalmasak arra, hogy kibontakozzanak a tehetségek. A rosszul tápláltsággal együtt járt az a fejlődési rendellenesség, hogy mind kevesebben vállalták a ma szükséges különleges edzésmenyiség elvégzését.

Az első Európa-bajnokságon, 1934-ben Torinóban Szabó Miklósnak 1:52 perces idő elég volt ahhoz, hogy 800 méteren aranyérmet nyerjen. Rengeteget edzett, futott ő is minden áldott nap. Viszont ha ma valaki 1:52 p alatt teszi meg a 800 métert, akkor megmosolyogják. Pedig az 1:52-höz ma is csaknem annyi munka kell, mint régebben; még a modern edzésrendszerrel sem teszik lehetővé, hogy játzsza érjen el ilyen eredményt valaki.

De Münchenben 1:45,9 p kellett a győzelemhez! Ahhoz, hogy valaki ilyen fantasztikusan nagy időt fusson, nem elég a puszta tehetség. Éveken át nem szabad mást tenni, csak futni és futni. Az amerikai Wottle, a 800-as győztes bizonyára úgy gondolja, hogy megérte a siker az áldozatot. De rajta kívül még néhányan vállalták a világon ugyanazokat a lemondásokat, mint ő?

Nyilván rengetegen. És miért? Ki lehet biztos benne, ha elkezd atletizálni,

hogy majdan olimpiai bajnok válik belőle. Ha valaki a 800 m-es távon eljut az 1:52 p-ig, tulajdonképpen nagy tettet hajtott végre. Akkorát, mint amilyenel 38 éve Európa-bajnoki aranyat lehetett nyerni. De ma ki figyel oda ilyesmire? Még újabb és újabb, szenvedésekkel, lemondásokkal teli lépésekre lenne szükség, hogy legalább halvány reménye legyen az illetőnek az igazi nagy sikerhez.

A magyar szakvezetők szerint jó néhány olyan atlétánk van, akinek ott a tarsolyában a marsallbot. De a végső erőfeszítésre nem képes, mert akkor teljesen fel kellene adnia tanulmányait, munkahelyi jövőjét, szakítani kellene barátai-val, menyasszonyával, a színházzal, a mozival, a hobbi-val. S ha mindezt megteszi, még akkor is legfeljebb csak reménye lesz arra, hogy egyszer majd kiemelkedik a szürkeségből. Hát nem egyszerűbb sok minden mással eltölteni az időt? Németh Imre hozta föl példának, hogy ha az illető elme-gy szobafestőnek, vagy taxifoförnek, ottont terem magának, berendezzi az életét, míg ha fut, ugrik, vagy dob, akkor lemarad az életben és könnyen lehet, hogy lemarad a versenyben is.

Csupán egy-egy kivételes tehetségű és akaraterejű atlétának sikerül kiemelkedni. A többiek névtelenül maradnak. Vajon mi kárpótolja őket az elvesztett esztendőkéért?

Egy sportember sem igényli a sajnálatot. A sorsát ő vállalta. De vajon hányan követik a példáját? Sajnos, egyre kevesebben és félf, hogy mire három év múlva, a 75 éves jubileum után centenáriumi ünnepel a magyar atlétika, még kevesebben.

Zsolt Róbert